

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kielce, dnia 24.10.2022 r.

PSZ.II.431.39.2022

Pani Małgorzata Sawicka
Dyrektor
Zespołu Niepublicznych Placówek
Opiekuńczo-Wychowawczych
Domy dla Dzieci
Jasieniec Hżecki Dolny 52
27-100 Hża

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli w trybie zwykłym, która przeprowadzona została w dniach 26 i 27 września 2022 r. w **Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Dom dla dzieci nr 3 ul. 1-go Maja 13b, 27-200 Starachowice.**

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 122, art. 122a i art. 197a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022, poz. 447 t.j.),
- rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

- 1. Pani Anna Krupa-Pawłowska** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 06), upoważnienie nr 729/2022 z dnia 20.09.2022 r. - przewodnicząca zespołu kontrolerów;
- 2. Pani Katarzyna Arendarska** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 01), upoważnienie nr 730/2022 z dnia 20.09.2022 r.

Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Przestrzeganie standardów opieki i wychowania.
2. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.
3. Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.
4. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.

Okres objęty kontrolą: stan aktualny na dzień kontroli dotyczący funkcjonowania placówki i wychowanków.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości, a także zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Integralną część niniejszego wystąpienia pokontrolnego stanowią pisemne informacje z zakresu kontroli przygotowane przez Dyrektora Zespołu Niepublicznych Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Domy dla dzieci, dotyczące Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Dom dla dzieci nr 3 w Starachowicach (**zał. nr 1**).

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Dom dla Dzieci nr 3 należy do Zespołu Niepublicznych Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych im. Jana Pawła II, którego organem prowadzącym jest Caritas Diecezji Radomskiej. Placówka prowadzona jest na zlecenie Powiatu Radomskiego na podstawie stosownej umowy oraz porozumienia zawartego z Powiatem Starachowickim.

Zespół funkcjonuje od 1 lipca 2021 r. Zgodnie z regulaminem, Zespół jest jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, utworzoną do zapewnienia wspólnej obsługi ekonomiczno-administracyjnej oraz organizacyjnej dla wszystkich trzech placówek wchodzących w skład zespołu. Funkcję Dyrektora Zespołu Niepublicznych Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych im. Jana Pawła II pełni pani Małgorzata Sawicka, która spełnia wymogi kwalifikacyjne określone przepisami prawa do zajmowanego stanowiska. Dyrektor przy pomocy wyznaczonego wychowawcy – koordynatora kieruje pracą w poszczególnych placówkach, co jest zgodne z zapisami art. 97 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Placówka funkcjonuje zgodnie z decyzją Wojewody Świętokrzyskiego znak: PSZ.II.9423.1.2021 z dn. 28.06.2021 r. pod adresem ul. 1-go Maja 13b w Starachowicach. Do tego czasu funkcjonowała jako filia Domu Matki i Dziecka w Jasińcu Iłżeckim Dolnym.

Placówka Dom dla dzieci nr 3 jako wewnętrzna jednostka organizacyjna kościelnej osoby prawnej, nie posiada odrębnego od Caritas Diecezji Radomskiej Statutu. Zgodnie z § 5 pkt 1b dokumentu, Caritas może prowadzić działalność w sferze zadań publicznych m.in. w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz § 6 lit. h Caritas realizuje swoje cele statutowe m.in. poprzez tworzenie i prowadzenie domów dziecka.

Dom dla dzieci nr 3 funkcjonuje w oparciu o regulamin organizacyjny, wprowadzony Zarządzeniem nr 14/2021 Dyrektora Caritas Diecezji Radomskiej z dnia 01.07.2021 r. W dokumencie określono, że Dom dla dzieci nr 3 jest niepubliczną placówką koedukacyjną typu socjalizacyjnego dysponującą 14 miejscami dla dzieci i młodzieży. Działania placówki określone w dokumencie są zgodne z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ponadto dla placówki opracowano wewnętrzne procedury postępowania w określonych sytuacjach, które zostały wprowadzone w formie zarządzeń Dyrektora Zespołu. Wprowadzone procedury dotyczą m.in.: nieusprawiedliwionej nieobecności wychowanka, kradzieży na terenie placówki, spożywania alkoholu lub przebywania w placówce pod jego wpływem, podejrzenia zażycia środków psychoaktywnych, ujawnienia na terenie placówki substancji odurzających lub zakazanych, samookaleczenia lub innych przejawów autoagresji, prób samobójczych, użycia przemocy fizycznej przez wychowanka lub pracownika placówki. Z w/w dokumentami regulującymi funkcjonowanie placówki została zapoznana kadra.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dom dla dzieci nr 3 w Starachowicach

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dom dla dzieci nr 3 w Starachowicach, zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym jest placówką typu socjalizacyjnego, przeznaczoną dla 14 wychowanków. Placówka, jako jednostka nieposiadająca odrębnej osobowości prawnej, posługuje się NIP-em: 9482037324 oraz REGON-em: 670684979 organu prowadzącego tj. Caritas Diecezji Radomskiej. Średni miesięczny koszt utrzymania jednego wychowanka w placówce wynosi 4 640,00 zł.

Na dzień kontroli tj. 26 września 2022 r., w placówce na podstawie postanowień sądu i skierowań umieszczonych było 14 wychowanków w wieku od 6 do 22 lat (w tym 7 pełnoletnich). Najmłodszy wychowanek przebywa w placówce wraz ze starszym rodzeństwem, co jest zgodne z art. 95 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W placówce przebywają dwa rodzeństwa dwuosobowe, jedno rodzeństwo trzysobowe oraz rodzeństwo przyrodnie również trzysobowe. Spośród wszystkich wychowanków umieszczonych w placówce: 8 pochodzi z powiatu radomskiego, 3 z powiatu mińskiego, 2 z powiatu pilskiego oraz 1 z powiatu warszawskiego zachodniego.

Z informacji zawartych w załączniku nr 1 cz. I wynika, że 11 dzieci do placówki przybyło z domu rodzinnego, 1 z rodziny zastępczej oraz 2 z Ośrodka Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży z Interwencją Kryzysową w Łądku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 lipca 2021 roku do dnia kontroli, placówkę opuściło 6 wychowanków, w tym: 3 umieszczono w rodzinie zastępczej, 1 powrócił do domu rodzinnego, 1 usamodzielniał się oraz 1 wyjechał za granicę.

W trakcie kontroli osoby kontrolujące rozmawiały z 3 pełnoletnimi wychowankami, którzy byli obecni w placówce. Wychowankowie wypowiadali się pozytywnie na temat placówki, warunków jakie im zapewnia oraz opieki sprawowanej przez wychowawców. W obecności pracowników placówki czuli się swobodnie, chętnie nawiązywali rozmowę, korzystali z aneksu kuchennego przygotowując sobie posiłek. W placówce przebywał także najmłodszy wychowanek, który przygotowywał się do szkoły. Chłopiec pomimo trudności z mową nawiązywał kontakt, witał się z kontrolującymi, chętnie pomagał.

Opis działalności placówki w kontrolowanym zakresie:

1. Przestrzeganie standardów opieki i wychowania.

Całodobową opiekę i wychowanie wychowankom placówki zapewnia kadra zatrudniona w wymiarze pełnego etatu, którą stanowi: 1 wychowawca – koordynator oraz 4 wychowawców. Wychowawcy wspierani są specjalistów zatrudnionych w Zespole Niepublicznych Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Domy dla dzieci tj.: przez pedagoga (1 etat), pracownika socjalnego (zatrudnienie do dnia 09.08.2022 r.) oraz 4 psychologów (każdy zatrudniony w wymiarze ½ etatu, z czego na dzień kontroli aktywnie pracowało 2 psychologów, 1 przebywał na urlopie rodzicielskim, natomiast 1 był zatrudniony do dnia 31.05.2022 r.). Wszyscy wychowawcy oraz specjaliści posiadają kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku, o których mowa w art. 98 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W aktach osobowych pracowników przedstawionych do wglądu znajdowały się: dokumenty potwierdzające posiadanie odpowiedniego wykształcenia, oświadczenia potwierdzające spełnianie wymagań, o których mowa w art. 98 ust. 3 w/w ustawy, aktualne zaświadczenia lekarskie, orzeczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych, informacje o osobie z Krajowego Rejestru Karnego oraz potwierdzenia o niefigurowaniu w Rejestrze Sprawców Przepstępstw na Tle Seksualnym. Zadania dla poszczególnych stanowisk pracy zostały określone w § 21 Regulaminu Organizacyjnego Placówki.

Opieka nad dziećmi w placówce sprawowana jest według miesięcznych grafików, z których wynika, że dyżury wychowawcze pełnione są w sposób zapewniający dzieciom całodobową opiekę. Na tygodniu opiekę nad dziećmi wychowawcy pełnią w różnych godzinach (np.: 8-16, 8-12, 8-20, 12-20). Podczas dyżurów są wspomaganymi przez specjalistów lub przez wychowawców z Domu nr 1 lub Domu nr 2, w zależności od potrzeb. Godziny wykonanych dyżurów są potwierdzane w listach obecności pracowników. Godziny pracy kadry specjalistycznej są rozpisane w odrębnym grafiku dla całego Zespołu. Dyżury specjalistów w Domu dla dzieci nr 3 są uwzględniane jako dyżury wspomagające. Zgodnie z informacjami przekazanymi przed Dyrektorem Zespołu, specjaliści są kierowani do danej placówki wg potrzeb.

Zgodnie z rozporządzeniem MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej § 11 ust. 2 w godzinach nocnych opiekę sprawuje co najmniej 1 osoba pracująca z dzieckiem. Z analizy harmonogramów pracy wynika, że opiekę w godzinach nocnych sprawuje jeden wychowawca w godzinach 20-8. Osoby pełniące dyżur w porze nocnej dokonują w ciągu nocy pięciu obchodów i wpisują godziny ich dokonania w *Zeszytach raportów (zał. nr 2)*. W dokumencie odnotowywane są także najważniejsze informacje, zarówno z dyżurów nocnych, jak i dziennych, dotyczące liczby dzieci, stanu zdrowia, zachowania, zajęć oraz bieżące informacje związane ze sprawami wychowanków i placówki. Dodatkowo wychowawcy prowadzą *Dziennik zajęć wychowawczych*, który zawiera: wykaz wychowanków i informacje o ich osiągnięciach edukacyjnych, kontakty wychowawców ze szkołą oraz tygodniowe założenia wychowawcze i realizację planu pracy (zał. nr 3). Z analizy grafików oraz w/w dokumentacji wynika, że opieka wychowawców sprawowana jest w sposób zapewniający bieżący i stały nadzór nad dziećmi.

Praca opiekuńczo – wychowawcza w placówce odbywa się zgodnie z opracowanymi planami pracy wychowawczej i specjalistycznej. W trakcie kontroli przedstawiono do wglądu plany pracy opracowane na rok 2022. Plany zawierają główne zadania do realizacji wynikające z zajmowanego stanowiska (pracownik socjalny – np. diagnoza środowiska rodzinnego wychowanków, współpraca z rodzinami; pedagog – np. rozpoznanie sytuacji szkolnej dzieci, poradnictwo pedagogiczne, zajęcia specjalistyczne; psycholog – np. prowadzenie badań i działań diagnostycznych oraz obserwacji psychologicznych, sporządzanie opinii). Plany pracy wychowawców placówki zostały zatwierdzone przez wychowawcę – koordynatora. Uwagi w zakresie zatwierdzenia planów pracy specjalistów przez Dyrektora Zespołu, przekazano w trakcie kontroli.

Zasady pobytu wychowanków w placówce, jak również ich prawa i obowiązki, zostały określone w *Regulaminie Organizacyjnym* wprowadzonym Zarządzeniem nr 14/2021

Dyrektora Caritas Diecezji Radomskiej z dn. 01.07.2021 r. Z dokumentem zostali zapoznani wszyscy wychowankowie, co potwierdza załączona lista z podpisami (**zał. nr 4**).

Zgodnie z § 19 pkt 1 *Regulaminu*, wychowankom wolno opuszczać placówkę tylko po uzyskaniu zgody wychowawcy, a powrót wychowanka powinien nastąpić w ustalonym terminie. Jak ustalono, wychowankowie powyżej 13 roku życia mogą samodzielnie opuszczać placówkę. W ramach nadzoru prowadzone są *Karty wyjść wychowanków* (**zał. nr 5**), które zawierają: datę, imię i nazwisko wychowanka, godzinę wyjścia i powrotu, podpis wychowanka i wychowawcy pełniącego dyżur oraz cel wyjścia (np. sklep, praca, praktyki, spacer, kurs, lekarz, apteka). W razie samowolnego opuszczenia placówki lub nieusprawiedliwionej nieobecności wychowawcy przeprowadzają postępowanie wyjaśniające i postępują zgodnie z opracowaną procedurą, która została wprowadzona Zarządzeniem nr 2/2021 Dyrektora Zespołu z dn. 01.07.2021 r.

Zgodnie z obowiązującym *Regulaminem*, w placówce funkcjonuje system nagradzania i dyscyplinowania wychowanków. Wychowankowie mogą być nagradzani za: osiągnięcie dobrych i bardzo dobrych wyników w nauce, wzorowe zachowanie w domu i poza nim, udzielanie pomocy słabszym i młodszym. Nagrody przyznawane są w formie: wyróżnienia przez wychowawcę-koordynatora lub dyrektora na forum grupy, pochwały z wpisem do akt, nagrody rzeczowej, pierwszeństwa uczestniczenia w różnych zdarzeniach (np. wycieczki), lub imprezach kulturalno-rozrywkowych, wsparcie pieniężne lub podniesienia kieszonkowego. W dokumencie określono także postępowanie, które jest naganne np.: samowolne opuszczenie placówki, celowe niszczenie sprzętu, palenie papierosów, spożywanie alkoholu, posiadanie lub zażywanie środków odurzających. Za łamanie zasad, wychowawca ma prawo wyciągnąć następujące konsekwencje: upomnienie, nagana ustna, nagana dyrektora z wpisem do akt, obniżenie kieszonkowego, okresowe zawieszenie udziału w imprezach o charakterze rozrywkowym, pokrycie szkód lub naprawa w miarę możliwości wynikających z sytuacji majątkowej wychowanka. O nagrodach lub konsekwencjach wychowankowie są informowani podczas rozmów indywidualnych lub spotkań kadry z wychowankami. Wychowankowie mają prawo odwołać się od nałożonych konsekwencji do wychowawcy-koordynatora lub dyrektora. Sprawy bieżące dotyczące funkcjonowania placówki omawiane są także na wspólnych spotkaniach kadry i wychowanków.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli oraz analizy dokumentacji wynika, że spośród wszystkich wychowanków przebywających w placówce największe problemy wychowawcze sprawia 5 wychowanków (w tym 3 pełnoletnich). Ponadto 6 nieletnich wychowanków przejawia trudności w codziennym funkcjonowaniu. Szczegółowe informacje dotyczące przyczyn i przejawianych trudności zawiera załącznik nr 1 cz. II pkt 9. Placówka

podejmuje liczne działania mając na celu m.in.: korygowanie i wyeliminowanie niewłaściwych zachowań, dyscyplinowanie pełnoletnich wychowanków, wyrównywanie deficytów rozwojowych i zaniedbań czy zapewnienie specjalistycznej pomocy (np. terapia, leczenie, konsultacje psychiatryczne).

Jednym z zadań placówki opiekuńczo – wychowawczej jest przygotowanie dziecka do usamodzielnienia. Na dzień kontroli w placówce przebywało 7 pełnoletnich wychowanków objętych procesem usamodzielnienia. Ponadto w okresie objętym kontrolą tj. od 1 lipca 2021r. do dnia kontroli placówkę opuściło 3 usamodzielnionych wychowanków.

Dalszy pobyt pełnoletnich wychowanków w placówce odbywa się na podstawie *Kontraktu pełnoletniego wychowanka zawartego z dyrektorem placówki (zał. nr 6)*. Zgodnie z kontraktem pełnoletni wychowanek zobowiązuje się m.in. do systematycznego uczęszczania do szkoły, na praktyki zawodowe oraz wyraża zgodę na monitorowanie jego sytuacji szkolnej przez kadrę wychowawczą i specjalistyczną placówki. Pełnoletni wychowanek, który chce wyjść poza teren placówki składa *Oświadczenie pełnoletniego wychowanka (zał. nr 7)*, w którym informuje kadrę placówki o tym: gdzie i w jakich godzinach będzie przebywał oraz kiedy zobowiązuje się wrócić do placówki.

W trakcie kontroli sprawdzono dokumentację pełnoletnich wychowanków przebywających w placówce stwierdzając, że wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia oraz opracowanie indywidualnych planów usamodzielnienia odbyło się z zachowaniem ustawowych terminów, o których mowa w art. 145 ust. 2 i 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dokumenty potwierdzające fakt wyboru opiekuna usamodzielnienia oraz indywidualne programy usamodzielnienia zostały przekazane do zatwierdzenia przez kierowników powiatowych centrów pomocy rodzinie, odpowiednich ze względu na pochodzenie wychowanków. Modyfikacje planów związane były ze zmianą opiekuna usamodzielnienia, terminu usamodzielnienia lub zmianą szkoły.

Najczęstszymi formami wsparcia, udzielonymi przez placówkę usamodzielnianym wychowankom jest: monitorowanie procesu kształcenia się wychowanków poprzez wybór odpowiedniej szkoły z uwzględnieniem możliwości i predyspozycji wychowanków; motywowanie wychowanków do podejmowania różnych form podnoszenia kwalifikacji poprzez kursy zwiększające ich kompetencje a tym samym szanse na rynku pracy (np.: prawo jazdy, obsługa wózków widłowych, kurs wizażu itp.). Kadra placówki podejmuje działania przygotowujące wychowanków do procesu usamodzielnienia z takich zakresów jak: doradztwo zawodowe, urzędy i instytucje w życiu codziennym, budowanie własnego wizerunku, zajęcia z zakresu gospodarowania środkami finansowymi. Ponadto od początku przybycia dzieci do placówki są one w zależności od wieku i możliwości wdrażane do wypełniania czynności dnia

codziennego, tj.: dbałości o higienę osobistą, estetykę i czystość pomieszczeń oraz otoczenia wokół domu itp.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że zadanie realizowane jest prawidłowo. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Dom dla dzieci nr 3 w Starachowicach, w sposób właściwy zapewnia dzieciom i młodzieży w niej przebywającym opiekę i wychowanie, zgodnie ze standardami określonymi przepisami prawa.

2. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.

W trakcie kontroli w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Dom dla dzieci nr 3 w Starachowicach umieszczonych było 14 dzieci, z tego: 7 pełnoletnich wychowanków, 4 wychowanków z uregulowaną sytuacją prawną zgłoszonych do ośrodka adopcyjnego oraz 3 w przypadku których rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską.

Z analizy dokumentacji prowadzonej w w/w zakresie należy stwierdzić, że placówka umożliwia wychowankom utrzymywanie przez nich kontaktów z rodzicami, członkami rodzin i osobami bliskimi. Kontakt utrzymywany jest zarówno podczas odwiedzin w placówce, jak i rozmowy telefoniczne oraz urlopowania do domów, które odbywają się na wniosek rodzica do sądu oraz za porozumieniem z dyrektorem placówki zgodnie z art. 113 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (zał. nr 8). Każdorazowe urlopowanie potwierdzone jest stosownym oświadczeniem osoby urlopującej dziecko (zał. nr 9) oraz opinią wychowawcy o zasadności urlopowania (zał. nr 10). Urlopowania nadzorowane są przez kadrę placówki, która przeprowadza kontrole pobytu wychowanków w miejscu urlopowania, z których sporządzane są notatki (zał. nr 11). Kontrole przeprowadzane są we współpracy z pracownikami OPS, asystentami rodzin, policją.

Regularne, osobiste kontakty z rodzicami/osobami bliskimi (1 raz w miesiącu) nie utrzymuje żaden z wychowanków, za wyjątkiem dwojga pełnoletnich wychowanków, którzy utrzymują regularny kontakt ze starszym rodzeństwem. Natomiast stały kontakt telefoniczny z rodzicami, opiekunami prawnymi oraz osobami bliskimi dziecku utrzymują wszyscy wychowankowie. Troje wychowanków nie ma żadnego bezpośredniego kontaktu z rodziną. Pozostali wychowankowie utrzymują mniejszy bądź większy kontakt z rodzicami lub osobami bliskimi częściej niż raz w roku.

Kontakty z rodziną odnotowywane są w kartach *Pracy z rodziną* (zał. nr 12) oraz *Kartach pobytu*.

Zatrudniony w placówce pracownik socjalny podejmuje szereg działań w zakresie współpracy z rodzicami biologicznymi w celu powrotu wychowanków do domów rodzinnych

oraz utrzymywania przez nich kontaktów z osobami bliskimi. Praca z rodzinami biologicznymi polega m.in.: na motywowaniu rodziców do utrzymywania kontaktów z dziećmi, pomoc i wspólne przygotowywanie wniosków do sądu o urlopowanie dzieci do domu rodzinnego, a także pomoc w wypełnianiu dokumentów. Ponadto pracownik socjalny współpracuje z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny tj.: OPS, kuratorzy sądowi, asystenci rodzin, sądy poprzez m.in. weryfikację bieżącej sytuacji rodzinnej wychowanków oraz ustalając możliwość bezpiecznego pobytu dzieci na urlopowaniu. Powyższe czynności odnotowywane są na bieżąco w *Karcie pracy socjalnej z wychowankiem/wychowankami i rodziną ... (zał. nr 13)*.

Okresowa ocena sytuacji dziecka.

Zgodnie z art. 136 – 138 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówce opiekuńczo – wychowawczej winien działać zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, który dokonuje oceny dziecka w celu:

- ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Zespół winien dokonywać okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb – nie rzadziej niż co pół roku, a w przypadku dziecka poniżej 3 lat nie rzadziej niż co trzy miesiące. Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka, zespół powinien sformułować na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesłać go do sądu.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację dotyczącą okresowej oceny sytuacji dzieci, z której wynika, że w placówce działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. W skład zespołu wchodzi: dyrektor placówki, wychowawca – koordynator, pracownik socjalny, pedagog, psycholog i wychowawcy. Ponadto na spotkania zespołu zapraszani są: pracownicy socjalni z ośrodków pomocy społecznej, asystenci rodzin, rodzice, nauczyciele i wychowawcy ze szkół, do których uczęszczają dzieci, a także przedstawiciele Katolickiego Ośrodka Adopcyjnego w Radomiu, PCPR w Radomiu oraz Sądu Rodzinnego.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że pierwsze spotkanie dotyczące zaplanowania działań związanych z pobytem wychowanków w placówce odbywa się w przeciągu miesiąca od przybycia dziecka do placówki. Natomiast posiedzenie zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka odbywa się w okresie do sześciu miesięcy od przyjęcia dziecka do placówki. W roku 2021 odbyło się dziesięć posiedzeń zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji wychowanków, na których dokonano oceny dalszej zasadności pobytu wychowanków przebywających w placówce. Natomiast w 2022 r. odbyło się już osiem takich posiedzeń, kolejne trzy zaplanowane są w terminie późniejszym.

Z każdej oceny sporządzane są protokoły, które zawierają następujące dane: imię, nazwisko i datę urodzenia dziecka, datę przybycia do placówki oraz datę posiedzenia zespołu. W trakcie posiedzenia zespołu omawiane są następujące obszary: *sytuacja prawna i rodzinna dziecka, utrzymanie kontaktów z rodziną – potrzeby dziecka, środowisko z którego pochodzi dziecko, potrzeby dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej i emocjonalnej, potrzeby dziecka w relacjach społecznych i funkcjonowanie w grupie i środowisku rówieśniczym, rozwój edukacyjny dziecka, wpływ sytuacji kryzysowej w rodzinie dziecka na jego rozwój i funkcjonowanie w placówce i poza nią*. Na podstawie oceny w/w obszarów zespół podejmuje decyzję o zasadności dalszego pobytu wychowanka w placówce oraz formułuje wnioski co do dalszej pracy z wychowankiem i jego rodziną, np.: monitorowanie wydania zaświadczenia o ustanowieniu opiekuna prawnego, kontakt z poradnią psychologiczno – pedagogiczną w celu uzyskania orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, konsultacje lekarskie w miarę potrzeb, stały kontakt z wychowawcą szkolnym wychowanki, podtrzymywanie więzi rodzinnej z osobami bliskimi dziecku (**zał. nr 14**).

Z analizy zapisów w protokołach wynika, że dalszy pobyt w placówce jest zasadny w przypadku wszystkich wychowanków, w tym 8 z uwagi na brak możliwości powrotu dziecka do domu rodzinnego oraz 6 pełnoletnich wychowanków deklarujących chęć pozostania w placówce i kontynuację nauki.

Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji wychowanków i sporządzeniu wniosku co do zasadności dalszego pobytu dzieci w placówce, protokoły przesyłane są do właściwego sądu, zgodnie z art. 138 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ponadto zgodnie z art. 100 ust. 4a cyt. ustawy, Dyrektor placówki składa do właściwego sądu rodzinnego wnioski o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec wychowanka, który przebywa w placówce, celem zbadania warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej.

Podsumowując stwierdzić należy, że zarówno zadanie dotyczące działań placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną, jak i zadanie dotyczące

funkcjonowania zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka oraz dokonywania oceny zasadności dalszego pobytu dzieci w placówce, realizowane są prawidłowo.

3. Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.

W trakcie czynności kontrolnych przeprowadzono oględziny placówki, z których sporządzono protokół (zał. nr 15). Zgodnie z § 18 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. nr 292, poz. 1720), placówka zaspakaja potrzeby dzieci, poprzez zapewnienie im:

- pokoi mieszkalnych - placówka dysponuje łącznie 8 pokojami mieszkalnymi (w tym: 2 pokoje trzyosobowe, 3 pokoje dwuosobowe i 3 pokoje jednoosobowe). Wszystkie pokoje wychowanków usytuowane są na piętrze budynku. Pokoje wyposażone są w niezbędne meble tj.: łóżka, szafy, półki, komody, biurka z krzesłami oraz estetycznie urządzone (firanki w oknach, kwiatki, dywaniki, lampki nocne). Na łóżkach znajdowała się pościel, w szafach odzież i bielizna oraz rzeczy osobiste. Podczas oględzin w pokojach panował porządek. Powierzchnia oraz wyposażenie pokoi pozwala na swobodne korzystanie z nich oraz zapewnia miejsce do przechowywania rzeczy osobistych.

- łazienek z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych i toalet, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny - do dyspozycji wychowanków są łącznie 2 łazienki ogólnodostępne wyposażone w: 3 kabiny prysznicowe, wannę oraz cztery umywalki i dwie toalety. Ponadto dwie dodatkowe toalety znajdują się przy dwóch pokojach mieszkalnych. Wychowankowie przechowują kosmetyki, przybory toaletowe, ręczniki głównie w pokojach. Ilość, usytuowanie i wyposażenie łazienek zapewnia wychowankom możliwość korzystania z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny (działające zamki w drzwiach). Miejsce do prania i suszenia zostało wyodrębnione w osobnym pomieszczeniu w podpiwniczeniu budynku, w którym znajdowały się pralka i elektryczna suszarka oraz suszarki stojące. Pranie suszone jest także na zewnątrz w zależności od pory roku.

- miejsca do nauki - wychowankowie odrabiają lekcje i uczą się głównie w swoich pokojach, w każdym pokoju znajduje się odpowiednia ilość biurków oraz krzeseł. Ponadto wychowankowie mogą korzystać z ogólnodostępnego pomieszczenia jakim jest jadalnia.

- miejsca do przygotowywania posiłków, zapewniającego odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności - w placówce na parterze budynku znajduje się aneks kuchenny z jadalnią, w którym przygotowywane są posiłki. Aneks wyposażony jest w podstawowe meble kuchenne, naczynia oraz sprzęt AGD m.in.: lodówka, kuchenka

z piekarnikiem, okap, mikrofalą, zmywarka, czajnik. W trakcie oględzin pomieszczenie utrzymane było w czystości.

- wspólnej przestrzeni mieszkalnej, w której można spożywać posiłki, stanowiącej miejsce spotkań i wypoczynku - wychowankowie posiłki spożywają na jadalni mieszczącej się w aneksie kuchennym, wyposażonej w duży stół z krzesłami. Miejscem spotkań i wypoczynku w placówce jest salon, który wyposażony jest w: kanapę, stół z krzesłami, telewizor, stolik i komodę. Czas wolny wychowankowie mogą spędzać także na zewnątrz, gdzie znajduje się altana, w której można odpoczywać i organizować spotkania okolicznościowe.

- wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia dziecka i dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów - placówka zapewnia wychowankom 5 posiłków dziennie: śniadanie, drugie śniadanie, obiad, podwieczorek oraz kolację. Wychowankowie wraz z opiekunami sami przygotowują śniadania, podwieczorki i kolacje z gotowych produktów. Natomiast obiady przygotowywane są przez pracowników kuchni w siedzibie głównej Zespołu Niepublicznych Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym, skąd dostarczane są do placówki w Starachowicach w odpowiednio przeznaczonych do tego celu termosach. W weekendy wszystkie posiłki przygotowywane są wspólnie przez wychowanków wraz z wychowawcami w ramach zajęć kulinarnych, które mają na celu zdobywanie umiejętności niezbędnych w samodzielnym życiu oraz kształtowanie nawyków zdrowego odżywiania. Dzienna stawka żywieniowa na 1 dziecko wynosi 13,50 zł.

W placówce obowiązuje dekadowy jadłospis, dostosowany do potrzeb wychowanków. Z przeanalizowanego podczas kontroli jadłospisu za okres 26.09. – 05.10.2022 r. (zał. nr 16) wynika, że posiłki są urozmaicone oraz dostosowane do potrzeb dzieci. Wychowankowie przez całą dobę mają dostęp do produktów spożywczych oraz napojów.

W dniu kontroli tj. 27.09.2022 r. w toku oględzin stwierdzono, że w lodówce znajdowały się następujące produkty: masło, mleko, dżem, wędlina, ser żółty, ketchup, musztarda, serki, parówki. Produkty suche, napoje (woda, soki) oraz pieczywo znajdowały się w szafkach.

- dostępu do opieki zdrowotnej, a także produktów leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych wraz z pokryciem udziału środków własnych dziecka – do wysokości limitu przewidzianego w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - wychowankowie mają zapewniony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Eskalup w Starachowicach.

Wychowankowie placówki korzystają również ze specjalistycznej opieki w zależności od zdiagnozowanych schorzeń oraz potrzeb rozwojowych. Szczegółowy opis jakimi formami

opieki specjalistycznej są objęci wychowankowie placówki został zwarty w zał. nr 1 cz. IV pkt 2 w obszarze dot. zaspokajania potrzeb bytowych, zdrowotnych i edukacyjnych dzieci. Również powody i okresy leczenia szpitalnego zostały szczegółowo opisane w w/w załączniku.

Dokumentacja medyczna prowadzona indywidualnie dla każdego wychowanka potwierdza objęcie wychowanków odpowiednią opieką zdrowotną. W dokumentacji znajdował się m.in.: wykaz konsultacji lekarskich, w których odnotowywane są wizyty lekarskie (zał. nr 17), oświadczenia rodziców/opiekunów o wyrażeniu zgody na leczenie i badania dziecka w trakcie pobytu w placówce (zał. nr 18), a także zgody na podawanie leków (zał. nr 19).

W placówce funkcjonuje *Procedura przechowywania i podawania leków w Domu dla dzieci nr 3 w Starachowicach* wprowadzona Zarządzeniem Nr 9/2021 Dyrektora Placówek, z którą zapoznali się wszyscy pracownicy placówki. Zgodnie z procedurą leki podawane wychowankom wpisywane są w *Kartę zleceń lekarsko/pielęgniarskich* (zał. nr 20), która zawiera: imię, nazwisko i datę urodzenia wychowanka, nazwę leku, dawkowanie i godzinę podania (brak wpisów), podpis osoby wydającej lek. Dodatkowo w ramach bieżącego nadzoru nad stanem zdrowia i potrzebami wychowanków w tym zakresie w placówce prowadzona jest *Karta leków doraźnych podawanych wychowankowi* zawierająca: datę, godzinę, problem zdrowotny, realizacja czynności/podanie leku i podpis osoby udzielającej pomocy (zał. nr 21).

Na dzień kontroli żaden z wychowanków nie korzystał ze środków spożywczych specjalnego przeznaczenia oraz z diety. Spośród wychowanków pięcioro nosi okulary. Ponadto jedna pełnoletnia wychowanka przyjmuje leki przypisane przez lekarza psychiatrę. Szczegóły dotyczące przepisanych leków znajdują się w załączniku nr 1 cz. IV.

- dostępu do zajęć wyrównawczych i kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych, o ile takie są wskazane dla dzieci, a także dostępu do udziału w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych - z zajęć wyrównawczych, rewalidacyjnych i korekcyjno - kompensacyjnych korzysta 5 wychowanków, w tym: 3 uczących się specjalnych ośrodkach szklono -wychowawczych w Starachowicach oraz 2 dzieci uczących się w szkole podstawowej, ale oczekujących na orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Ponadto 2 spośród w/w wychowanków uczestniczy w zajęciach logopedycznych organizowanych na terenie placówki. Oprócz tego jeden wychowanek raz w miesiącu uczęszcza na terapię uzależnień w Centrum Terapii i Rozwoju w Starachowicach oraz dwa – trzy razy w miesiącu na terapię usprawniającą umiejętność czytania. Zajęcia rewalidacyjne i korekcyjno – kompensacyjne prowadzone są z dziećmi w szkołach, do których uczęszczają, natomiast szczegółowe zajęcia jakimi są objęci zawarte zostały w Indywidualnych Programach Edukacyjno – Terapeutycznych. Pozostali wychowankowie w zależności od potrzeb wspierani są w placówce przez wychowawców oraz specjalistów tj. pedagoga

i psychologa, których formy wsparcia wychowanków zostały szczegółowo opisane w załączniku nr 1 cz. IV pkt 3 do niniejszego wystąpienia.

Placówka organizuje wychowankom różne formy spędzania czasu wolnego m.in.: spotkania okolicznościowe, wycieczki, wyjścia do kina, na lody, do parku miejskiego oraz piesze wędrówki do Wąchocka, wycieczki rowerowe, rajdy piesze. W 2021 r. placówka zorganizowała jednodniową wycieczkę do Warszawy, gdzie wychowankowie zwiedzali hotel Hilton i spacerowali po Starym Mieście. W bieżącym roku wychowankowie uczestniczyli również w wycieczce do Warszawy, gdzie obejrzeni Centrum Nauki Kopernik oraz całodniowym pobycie w Jura Parku w Bałtowie. Okres wakacyjny 7 wychowanków spędziło na wyjeździe kolonijnym w Darłówku; pięcioro wychowanków na wycieczce w Warszawie i 4 dzieci na wyjeździe do Bałtowa.

Ponadto pełnoletni wychowankowie biorą udział w różnych programach i projektach, dzięki którym mają możliwość odbycia kursu prawa jazdy (jeden wychowanek), a także otrzymania stypendium z przeznaczeniem na własne potrzeby (jedna wychowanka).

- odzieży, obuwia i innych przedmiotów osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb, zabawek odpowiednich do wieku rozwojowego dziecka, środków higieny osobistej, podręczników, pomocy i przyborów szkolnych - wszyscy wychowankowie placówki posiadają odpowiednią ilość odzieży, bielizny i obuwia. Systematycznie zaopatrywani są w niezbędne elementy garderoby dostosowane do indywidualnych potrzeb i pory roku. Młodszy wychowankowie robią zakupy wspólnie z wychowawcą, mają możliwość decydowania o wyborze zakupionych artykułów. Starsi wychowankowie zakupów dokonują samodzielnie. Średnia miesięczna kwota przeznaczona na zakupy odzieżowe dla jednego wychowanka wyniosła 89,12 zł, co w okresie kontrolnym tj. od 1 8988lipca 2021 r. do dnia kontroli wynosi średnio na wychowanka 1247,68 zł. Dokonane zakupy odnotowywane są w *Karcie odzieżowej wychowanka (zał. nr 22)*. Ponadto wychowankowie placówki uczestniczyli w projekcie IV edycji Programu „Ubrania od serca” Towarzystwa Nasz Dom we współpracy z firmą Procter & Gamble Polska DS. S p. z.o.o., w ramach którego otrzymali vouchery na zakupy odzieży, realizowane w sieci sklepów Reeserved.

Odzież, obuwie i bielizna przechowywane są w szafach, w pokojach wychowanków i utrzymane są w czystości.

Wychowankowie zaopatrywani są w zależności od indywidualnych potrzeb w środki higieny osobistej, tj.: szampon, żel do mycia, żel do higieny intymnej, pasta do zębów, szczoteczkę do zębów, odżywki i maski do włosów, antypespiranty, pianki do golenia, chusteczki higieniczne, podpaski, wkładki higieniczne. W/w produkty odnotowywane są

w kartach wydawania artykułów chemicznych. Kosmetyki wychowankowie przechowują głównie w swoich pokojach lub w łazienkach.

Wszystkie młodsze dzieci zostały wyposażone w komplet książek, pomocy i przyborów szkolnych. Natomiast wychowankowie pełnoletni, którzy zgłaszali takie potrzeby otrzymali pomoce i przybory szkole. Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że nie wszystkie szkoły wymagają zakupu podręczników, zwłaszcza szkoły branżowe II stopnia i szkoły policealne. W związku z tym podręczniki zostały zakupione zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami przez wychowanków. W placówce dla każdego wychowanka prowadzone są *Karty wydawania książek i artykułów szkolnych/papierniczych*, w których odnotowywane są m.in.: imię i nazwisko wychowanka, data wydania, rodzaj artykułu, uwagi i pokwitowanie.

- kieszonkowego (kwoty pieniężnej do dysponowania dla dzieci pow. 5 r. ż., nie niższej niż 1% i nie wyższej niż 8% z kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy – zasady przyznawania kieszonkowego zostały wprowadzone Zarządzeniem nr 1/2021 Dyrektora Placówki z dnia 01.07.2021 r. zgodnie z zapisami rozporządzenia w sprawie i instytucjonalnej pieczy zastępczej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Regulaminu Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Dom dla dzieci nr 3 w Starachowicach. Zgodnie z zapisami zarządzenia wszyscy wychowankowie powyżej 5 r. ż. otrzymują kwotę pieniężną do własnego dysponowania w wysokości: 20 zł dzieci od 5 do 10 roku życia, 35 zł dzieci od 10 do 16 r.ż. oraz 50 zł powyżej 16 roku życia. W przypadku wzorowego zachowania w placówce lub poza nią, dobrych wyników w nauce, udzielania pomocy słabszym i młodszym, kieszonkowe może zostać podwyższone do kwoty 80 zł miesięcznie. Natomiast w przypadku naruszenia przez wychowanka regulaminu placówki np.: samowolne opuszczenie placówki, kradzież, celowe zniszczenie sprzętu, palenie papierosów, picie alkoholu, używanie środków odurzających oraz ich posiadanie, wychowawca – koordynator może obniżyć wysokość kieszonkowego nie mniej jednak niż do kwoty 12,00 zł miesięcznie.

W trakcie kontroli przeanalizowano listy wypłat kieszonkowego za miesiąc czerwiec i lipiec 2022 r. (**zał. nr 23**), z których wynika, że wychowankowie otrzymywali kwoty kieszonkowego zgodnie z regulaminem. Najniższa kwota wypłaconego kieszonkowego to 20 zł, natomiast najwyższa to 80 zł. Pieniądze na kieszonkowe pobiera i rozlicza wychowawca – koordynator. Odbiór kieszonkowego wychowanek kwituje własnoręcznym podpisem na karcie rozliczeniowej. W przypadku nieobecności wychowanka w placówce wypłata kieszonkowego następuje niezwłocznie po powrocie wychowanka.

- dostępu do nauki, w tym również w szkołach usytuowanych poza miejscowością, w której znajduje się placówka oraz w systemie nauczania indywidualnego

oraz opłatę za pobyt w bursie lub internacie, jeżeli dziecko uczy się poza miejscowością,

w której znajduje się placówka, a także pomocy w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych - zgodnie z informacjami zawartymi w załączniku nr 1 cz. IV wychowankowie placówki uczą się i uczęszczają do następujących szkół:

- 1 wychowanka studiuje na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach,
- 1 wychowanek do szkoły podstawowej w SOSW w Starachowicach ,
- 1 wychowanek do szkoły podstawowej w SOSW dla dzieci niesłyszących w Radomiu,
- 3 wychowanków w Szkole Podstawowej w Starachowicach,
- 2 wychowanków do Branżowej Szkoły II stopnia nr 1 w ZSZ nr 3 w Starachowicach,,
- 1 wychowanek do Branżowej Szkoły I stopnia nr 1 w ZSZ nr 3 w Starachowicach,
- 1 wychowanek do Branżowej Szkoły I stopnia nr 3 Specjalnej przy OSW w Radomiu,
- 1 wychowanek do Szkoły Policealnej Centrum Nauki i Biznesu „ŻAK” W Starachowicach,
- 2 wychowanki do Publicznego Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych w ZSZ nr w Starachowicach,
- 1 wychowanek do Technikum w ZSZ nr 2 w Starachowicach.

Spośród wszystkich wychowanków 5 posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. W placówce nie ma wychowanków objętych nauczaniem indywidualnym. W odrabianiu lekcji i bieżącej nauce pomagają wychowankom głównie wychowawcy oraz pedagog i psycholog, w zależności od możliwości i potrzeb. Zdarza się że młodszym wychowankom pomagają starsi wychowankowie. Troje wychowanków ma zorganizowane korepetycje z matematyki, które odbywają się na terenie placówki.

- pokrycie kosztów przejazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką - na dzień kontroli placówka pokrywa koszty przejazdu wychowanka do i z miejsca uzasadnionego pobytu, w tym koszty dojazdów na studia, do szkoły, lekarza itd. Ponadto placówka pokrywa opłaty za pobyt w internacie 3 wychowanków i jednego przebywającego w MOS w Szymanowie. Szczegółowy wykaz ponoszonych opłat w okresie kontrolnym znajduje się w zał. nr 1 cz. IV.

Respektowanie praw dziecka.

Prawa dziecka w placówce zapisane są w obowiązującym regulaminie placówki, który jest do wglądu wychowanków. Każdy nowo przyjęty wychowanek zapoznawany jest z regulaminem placówki, a tym samym z prawami i obowiązkami mu przysługującymi. Na terenie placówki w miejscu ogólnie dostępnym i widocznym znajduje się tablica, na której umieszczone są ważne numery telefonów tj. telefon zaufania, telefony alarmowe i informacyjne oraz kontakt do Rzecznika Praw Dziecka.

Placówka realizuje swoje zadania przy wsparciu i we współpracy z różnymi instytucjami, w szczególności: szkołami, sądami rodzinnymi i kuratorami, ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami zdrowia, ośrodkiem adopcyjnym, poradniami specjalistycznymi, policją, strażą pożarną oraz innymi instytucjami wspierającymi działania placówki.

Podsumowując, stwierdzić należy, że placówka w sposób prawidłowy zaspokaja potrzeby dzieci w zakresie określonym przepisami prawa.

4. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Dom dla dzieci nr 3 zgodnie z rozporządzeniem MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, dla każdego wychowanka prowadzi następującą dokumentację: akta osobowe wychowanków, diagnozę psychofizyczną dziecka, plan pomocy dziecku, kartę pobytu dziecka, arkusz badań i obserwacji pedagogicznych i psychologicznych oraz kartę udziału w zajęciach specjalistycznych, o ile dziecko tego wymaga.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację dotyczącą organizacji pracy w placówce oraz indywidualną wszystkich 14 wychowanków w niej przebywających.

Ewidencja wychowanków - zgodnie z §17 ust. 5 w/w rozporządzenia w placówce prowadzona jest *Ewidencja wychowanków*, która zawiera wszystkie niezbędne elementy określone w przepisach prawa. W dokumencie wskazano również: numer PESEL, dane opiekunów prawnych, datę i sygnaturę postanowienia sądowego, datę i numer skierowania, datę i podstawę prawną dotyczącą wykreślenia wychowanka z ewidencji. Liczba dzieci wpisanych do ewidencji była zgodna ze stanem faktycznym. Ponadto w Zespole Placówek prowadzona jest ogólna księga ewidencji, dotycząca wszystkich wychowanków.

Akta osobowe wychowanków - akta prowadzone są zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 1-5 w/w rozporządzenia i zawierają następującą dokumentację: dane personalne wychowanka oraz wykaz ważnych telefonów, akt urodzenia, potwierdzenie zameldowania, postanowienie sądu, skierowanie do placówki, dokumentację szkolną (np. wykaz ocen, świadectwa, opinie o uczniu, dyplomy), dokumentację dotyczącą współpracy z sądem lub innymi instytucjami oraz inne dokumenty związane z pobytem dziecka w placówce.

Diagnozy psychofizyczne dziecka – zostały opracowane dla wszystkich wychowanków przez psychologów i/lub pedagoga oraz w niektórych przypadkach przy współudziale pracownika socjalnego. Z analizy dokumentów wynika, że zostały one sporządzone zgodnie z § 14 cyt. rozporządzenia i zawierają analizę wszystkich wymaganych obszarów oraz wskazania dotyczące pracy z dzieckiem w określonych kierunkach. Zgodnie z rozporządzeniem, diagnozy

sporządza się niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej. Dla wychowków przyjętych do placówki w okresie objętym kontrolą diagnozy sporządzono w okresie do 1 miesiąca od dnia przybycia (**zał. nr 24**). Dla wychowanków przyjętych przed okresem kontrolnym dokonywano aktualizacji diagnoz psychofizycznych (**zał. nr 25**).

Plan pomocy dziecku – w trakcie kontroli przeanalizowano plany pomocy dziecku oraz ich modyfikacje opracowane w okresie objętym kontrolą. Stwierdzono, że plany pomocy dziecku, zgodnie z § 15 ust. 1 cyt. rozporządzenia zostały sporządzone niezwłocznie po opracowaniu diagnoz psychofizycznych. Plany opracowywane są przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym we współpracy z wychowankiem. W sytuacji, gdy rodzina biologiczna była objęta wsparciem asystenta rodziny, plany zostały opracowane także we współpracy z asystentem (**zał. nr 26**). Zgodnie z w/w rozporządzeniem w planach określony został cel główny pracy z dzieckiem (np.: *przygotowanie dziecka do usamodzielnienia lub przygotowanie dziecka na powrót do domu rodzinnego*). W planach określone zostały działania długoterminowe (np.: *kontynuacja nauki w szkole podstawowej, kontrola stanu zdrowia, umożliwienie rozwijania pasji*) oraz działania krótkoterminowe (np.: *motywowanie do zaliczenia semestru, wzmocnienie więzi z ojcem, zgłoszenie do lekarza rodzinnego, monitorowanie sytuacji szkolnej*). W dokumencie dokonano analizy sytuacji dziecka w obszarach, o których mowa w § 15 ust. 4 pkt 3 rozporządzenia. Do każdego z w/w obszarów sformułowano wnioski związane ze stanem aktualnym w momencie opracowywania planu oraz wyznaczono cele do osiągnięcia w danym obszarze (np. *monitorowanie sytuacji prawnej i rodzinnej, zapewnienie właściwego rozwoju fizycznego i psychicznego, podtrzymywanie kontaktu z bliskimi, wzmocnianie poczucia bezpieczeństwa*). Wskazano także sposób w jaki cele te mają zostać osiągnięte (np. *rozmowy z asystentem rodziny, umożliwienie odwiedzin w placówce, ćwiczenie konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem*), termin realizacji (na ogół określano *praca ciągła*) oraz osoby odpowiedzialne (tj. *wychowawca, wychowanka, kadra specjalistyczna*). Plan jest modyfikowany w formie *Karty modyfikacyjnej nr...*, która sporządzana jest po okresowej ocenie sytuacji dziecka (**zał. nr 27**). Dokument podpisywany jest przez wychowawcę i wychowanka. W kartach wskazano, które działania krótko i długoterminowe wymagają modyfikacji i z jakiego powodu, odnosząc się ponownie do obszarów wskazanych w pierwotnie opracowanym planie. Karty zawierają krótkie uwagi o realizacji działań w danym obszarze (np. *ojciec często kontaktuje się z placówką, praca z psychologiem i chwalenie, pozytywna ocena za I semestr 6 klasy, rozmowy wspierające*). W przypadku kolejnej karty, szczególnie gdy działania krótkoterminowe nie wymagają modyfikacji, w większości powielane są te same działania w tych samych obszarach (**zał. nr 28**). W przypadku modyfikacji działań długoterminowych w kartach nie ma jednoznacznego

odniesienia w jaki sposób mają zostać osiągnięte. W opinii osób kontrolujących z wpisów zawartych w w/w dokumentach nie wynika jednoznaczna ocena realizacji zaplanowanych działań i osiągniętych efektów. Modyfikacje planów nie zawierają podsumowania lub oceny rezultatów działań podejmowanych w danym okresie i w danym obszarze. Zasadne jest przeanalizowanie sposobu prowadzenia powyższej dokumentacji z uwzględnieniem przedstawionych uwag.

Karta pobytu dziecka – dziecka prowadzona jest dla każdego wychowanka i zawiera wszystkie obszary, o których mowa w § 17 ust. 4 pkt 2 w/w rozporządzenia (**zał. nr 29**). Karty wychowanków prowadzone są w sposób systematyczny, uzupełniane są co miesiąc, a wpisy w nich zawarte odzwierciedlają aktualną sytuację wychowanka w placówce. Karty zawierają podpis wychowawcy prowadzącego oraz wychowanków (wyjątek stanowi najmłodszy wychowanek).

Arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych - zgodnie z § 17 ust. 4 w/w rozporządzenia dla każdego dziecka w placówce prowadzi się arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych. Z analizy wpisów w kartach *Obserwacji psychologicznej* (**zał. nr 30**) wynika, że wnioski z obserwacji dotyczą m.in.: zachowania wychowanków w placówce, nawiązywania relacji, sposobów radzenia sobie z emocjami, komunikacji, motywacji do obowiązków, sposobu spędzania czasu wolnego, prezentowanego nastroju i formy psychicznej, przestrzegania zasad, poziomu samodzielności, koncentracji uwagi. Natomiast wpisy w kartach *Obserwacji pedagogicznych* (**zał. nr 31**) odnoszą się głównie do sytuacji szkolonej wychowanków, postępów i trudności w nauce, trudności wychowawczych, zachowania wychowanków w różnych sytuacjach, sposobów reagowania. Karty z obserwacji specjalistów sporządzane są z różną częstotliwością, w zależności od sytuacji i potrzeb wychowanków.

Karty udziału w zajęciach specjalistycznych prowadzonych przez pedagoga lub psychologa - specjaliści prowadzą powyższą dokumentację zgodnie z § 17 ust. 3 w/w rozporządzenia. Z analizy dokumentacji wynika, że zajęcia specjalistyczne prowadzone są zarówno w formie indywidualnej, jak i grupowej.

Wpisy w *Kartach udziału w indywidualnych specjalistycznych zajęciach prowadzonych przez psychologa* (**zał. nr 32**) wskazują, że spotkania ze specjalistą ukierunkowane są m.in. na udzielenie wychowankom wsparcia w przeżywanych przez nich trudnościach, wzmacnianie ich mocnych stron, rozpoznawanie emocji związanych z ważnymi wydarzeniami z ich życia, monitorowanie nastroju, udzielania pomocy w sprawach bieżących, reagowanie na nagłe trudności i sytuacje kryzysowe. Z dokumentacji wynika, że każdy z wychowanków ma kontakt

z psychologiem w zależności od potrzeb i zdiagnozowanych problemów. Bywa, że dzieci same inicjują kontakt i poszukują wsparcia u psychologa.

Z analizy *Kart udziału w grupowych specjalistycznych zajęciach prowadzonych przez psychologa (zał. nr 33)* wynika, że w 2022 roku do dnia kontroli zajęcia odbywały się raz w miesiącu i uczestniczyło w nich od 2 do 5 wychowanków. Tematyka przeprowadzonych zajęć dotyczyła m.in: radzenia sobie z problemami życia codziennego, komunikacji werbalnej z najmłodszymi wychowankami, poznawania siebie i innych wychowanków z placówki, dbania o własne bezpieczeństwo, integracji na świeżym powietrzu.

Natomiast wpisy w *Kartach udziału w indywidualnych zajęciach specjalistycznych prowadzonych przez pedagoga (zał. nr 34)* wskazują, że wsparcie pedagoga ma charakter edukacyjny, mający na celu wyrównywanie braków edukacyjnych, motywowanie do nauki, usprawnianie i rozwijanie różnych umiejętności poznawczych np. ćwiczenie koncentracji, pamięci, spostrzegawczości, motoryki, analizowanie sytuacji szkolnej i wychowawczej.

Z analizy *Kart udziału w grupowych specjalistycznych zajęciach prowadzonych przez pedagoga (zał. nr 35)* wynika, że w zajęciach uczestniczyło od 2 do 6 wychowanków, a przeprowadzone zajęcia dotyczyły m.in.: rozwiązywania konfliktów rówieśniczych, wzmacniania umiejętności społecznych, kultury osobistej, nałogów, komunikacji, asertywności.

Ponadto w dn. 11.02.2022 r. psycholog oraz pedagog wspólnie przeprowadzili zajęcia, na których wychowankowie mieli możliwość wypowiedzenia się na temat placówki i zaproponowania zmian jakie chcieliby wprowadzić (*zał. nr 36*).

Dokumentację specjalistów uzupełniają *Dzienniki zajęć (zał. nr 37 i nr 38)* odrębnie prowadzone przez psychologów i pedagoga, w których odnotowują podjęte czynności np.: obserwacje, zajęcia z wychowankami, wyjazdy i wyjścia z wychowankami (np.: do internatu lub specjalisty), kontakty z instytucjami, udział w zespole ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, spotkanie z wychowawcami, kontakty z rodzinami lub wychowankami przebywającymi poza placówką. W dokumentacji wychowanków znajdują się także *Karty udziału w zajęciach specjalistycznych realizowanych poza placówką* określające m.in. rodzaj i miejsce dodatkowych zajęć (*zał. nr 39*).

Podsumowując stwierdzić należy, że zadanie dotyczące przestrzegania przepisów określających zasady działania placówki realizowane jest prawidłowo. W Placówce prowadzona jest dokumentacja, o której mowa w przepisach prawa. Uwagi osób kontrolujących odnoszą się do *Kart modyfikacyjnych* sporządzanych do *Planów pomocy dziecku*. W opinii osób kontrolujących z wpisów w nich zawartych nie wynika jednoznaczna ocena realizacji zaplanowanych działań i osiągniętych efektów.

Modyfikacje planów nie zawierają podsumowania lub oceny rezultatów działań podejmowanych w danym okresie i w danym obszarze. Zasadne jest przeanalizowanie sposobu prowadzenia powyższej dokumentacji z uwzględnieniem przedstawionych uwag.

Analiza ankiet przeprowadzonych wśród wychowanków.

Anonimowa ankieta została wypełniona łącznie przez 10 wychowanków obecnych w placówce w czasie trwania kontroli (zał. nr 40).

Wszyscy ankietowani wychowankowie (10 osób) wskazali, że placówka zapewnia im: łóżko i pościel do spania, meble na ubrania i rzeczy osobiste, miejsce do nauki, odpowiednie ubrania, buty i bieliznę, podręczniki i przybory szkolne, posiłki, kieszonkowe, środki higieny osobistej, możliwość korzystania z własnego telefonu komórkowego lub telefonu placówki, opiekę wychowawców, kontakt z rodziną. Spośród ankietowanych 9 wychowanków wskazało, że mają dostęp do lekarza, placówka umożliwia im kontakt z kolegami i koleżankami, mają możliwość spędzania czasu wolnego w różnych formach i rozwoju zainteresowań, a także możliwość samodzielnego przygotowywania posiłków. Natomiast 8 wychowanków potwierdziło, że otrzymują pomoc w nauce, uczestniczą w różnych wyjazdach np. na wakacje. 7 wychowanków wskazało, że w placówce przestrzegane są prawa dziecka.

Relacje i kontakty z innymi wychowankami w placówce oceniono w ankietach w następujący sposób: są super – 9 odpowiedzi; takie sobie, mogą być – 1 odpowiedź. Natomiast w zakresie relacji wychowanków z kadrą placówki wskazano: są super – 7 odpowiedzi; takie sobie, mogą być – 3 odpowiedzi.

Z ankiety wynika, że wszyscy wychowankowie mogą swobodnie korzystać z własnego telefonu komórkowego. Ankietowani wychowankowie potwierdzili także, że otrzymują kieszonkowe, z czego 7 wychowanków w kwocie 50 zł oraz 3 wychowanków w kwocie 35 zł. Wychowankowie kieszonkowe przechowują u siebie (9 osób), w jednym przypadku wskazano, że u wychowawcy.

Z analizy wynika, że wszyscy ankietowani wychowankowie znają nagrody i kary jakie obowiązują w placówce, w tym 6 wychowanków wskazało, że może odwoływać się do kar, a 4 udzieliło odpowiedzi nie zawsze.

Jedzenie w placówce 7 wychowanków oceniło jako bardzo dobre, natomiast 3 udzieliło odpowiedzi takie sobie. W opinii 6 wychowanków ilość jedzenia jest wystarczająca, a 4 wychowanków wskazało, że jedzą ile chcą z dodatkami. Wszyscy wychowankowie potwierdzili, że dostęp do jedzenia i picia mają cały czas.

Na pytanie Co chciałbyś zmienić w placówce? Udzielono następujących odpowiedzi: *większe kieszonkowe, meble w pokoju, stosunek wychowawców do wychowanków, możliwość*

wyjścia poza placówkę na dłużej niż 3 godziny, czas wypisu, swobodne zarządzanie pieniędzmi z 500+, nic bo wszystko jest jak najbardziej w porządku.

Podsumowując stwierdzić należy, że odpowiedzi zawarte w ankietach wyrażają w większości pozytywną opinię ankietowanych wychowanków na temat placówki. Mając na uwadze, że nie wszyscy wychowankowie wyrazili swoją opinię w ankietach oraz wskazali powyższe uwagi, zasadne jest omówienie niektórych kwestii (np. kieszonkowe, wyjścia, relacje z wychowawcami) podczas spotkania kadry i dyrektora z wychowankami placówki.

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmów z Dyrektorem Zespołu Placówek oraz pracownikami placówki,
- analizy dokumentacji: Regulaminu Organizacyjnego, procedur wewnętrznych, planów pomocy dziecku i kart pobytu, diagnoz psychofizycznych dziecka, akt osobowych wychowanków, dokumentacji z posiedzeń stałych zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, dokumentacji specjalistów, kart odzieżowych, jadłospisu, grafików dyżurów i innych związanych z zakresem kontroli;
- rozmów przeprowadzonych z 3 pełnoletnimi wychowankami placówki oraz analizy anonimowych ankiet;
- wizji lokalnej i oględzin pomieszczeń placówki.

Uwagi i wnioski zawarte w niemiejszy wystąpieniu pokontrolnym, które dotyczą *Kart modyfikacyjnych* sporządzanych do *Planów pomocy dziecku* nie wpływają na całościową ocenę zadania, które realizowane jest w sposób prawidłowy. W opinii osób kontrolujących zasadne jest jednak przeanalizowanie sposobu prowadzenia powyższej dokumentacji z uwzględnieniem przedstawionych uwag, do czego zobowiązuję Dyrektora oraz Kadre Placówki.

Mając na uwadze powyższe nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

Anne Knap - Powiśle
Katarzyna Arendalska
(osoby kontrolujące)

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

..... Zbigniew Koniusz .....

(zarządzający kontrolę)